

י"ח תמוז תשע"ט
21 יולי 2019

מנהלי בתי הספר
רכזים ומורים

שלום רב!

חוזר מפמ"ר במוזיקה לשנה"ל תשפ"א

עם סיום חופשת הקיץ והתקופה המאתגרת אליה נקלענו ובפתחה של שנת תשפ"א הבאה עלינו לטובה, אני מבקש לברך אתכם בברכת שנת לימודים פורייה ומוצלחת עם המשך עשייה מוסיקלית חינוכית, איכותית ומגוונת, שנת יצירה, שנה של גילוי עניין, אתגר והנאה בתהליך ההוראה.

החברה הישראלית ובכלל זאת מערכת החינוך ממשיכה לעמוד בפני אתגר בהתמודדות עם נגיף הקורונה והניסיונות למניעת התפשטותו. זהו אתגר מורכב עם השלכות רחבות על סדר היום. עד כה פעלתם המורים למוזיקה, להקניית למידה ומענים רגשיים וחברתיים תוך מעבר מהיר ומרשים ללמידה בתנאים משתנים ולא מוכרים. עשיתם זאת במקצועיות, בחכמה וברגישות, ועל זאת הערכתי והוקרתי הרבה לכם. בטוחני כי יש לכם תרומה משמעותית בשמירה על החוסן הנפשי של תלמידים.

המוזיקה בימי הקורונה הפכה למקור לריפוי הנפש, למפלט. החיבור העמוק למוזיקה הפך לנחלת הכלל הן ברמה הפרקטית והן בהבנה בדבר חשיבותה וחינויותה של המוזיקה. שירת מרפסות, הופעות בזום ושירים שנכתבו, הולחנו או חודשו – הם רק רשימה חלקית של "מוזיקת הקורונה".

על אף הרצון והשאיפה לחזרה מלאה לשגרה, ניתוח המציאות הנוכחית מחייב אותנו להיערך למציאות אשר יכולה להתקיים בשלושה תרחישים מרכזיים: סגר מלא, תרחיש משולב ושגרת קורונה.

מאחר והמערכת התנסתה בתרחישים אלו בשנת תש"ף, הנתיבים סלולים אולם מחייבים למידה, שיפור והיערכות נוכח ניסיון העבר. בימים אלו צוות הפיקוח על החינוך המוזיקלי פועל להפקת לקחים וכן למתן הצעות לכלים ומענים מותאמים תחת כל אחד מהתרחישים.

מתוך מודעות למגבלות הזמן בחרנו בנקודת הזמן הנוכחית – להעביר לכם את מקסימום המידע שאספנו על מנת שתוכלו להיערך כראוי לשנת הלימודים תשפ"א.

אנו נמצאים בימים שאינם כתיקונם. היערכות המערכת תלויה גם בכם רכזי מגמות ומורים למוזיקה, אתם נדרשים במציאות הנוכחית להתאים את הלמידה המיטבית ודרכי הערכה למעבר תכופ בין תרחיש לתרחיש. החוזר יציע תכנון למידה בשנת קורונה, הצעות ללמידה מיטבית מרחוק (על כל סוגיה וגווייה), היכרות וחשיפה לסביבות למידה מקוונות עבור המורים, התלמידים ודרכים להערכה בלימוד מקוון.

אנו נערכים למיקוד בחומר הלימוד לתלמידי יב' של השנה ולוקחים בחשבון את הפערים שנוצרו בשנה שחלפה (תש"ף) ואת ההיתכנות הגבוהה לשיבושי למידה במהלך תשפ"א. לכן נגדיר באופן מדויק את ההיקפים (נוכל לפרסם מיד לאחר קבלת אישור סופי של מטה משרד החינוך). התכנים שילמדו לאחר הורדת החומר במיקוד הם כאלה שלא ניתן לוותר עליהם גם בעת חירום. על המיקוד הזה נודיע מראש ולפני תחילת השנה, והוא יהווה את הבסיס להיבחנות תוך התאמת מערך ההיבחנות החיצונית והפנימית לאתגרי השנה.

תכנית הלמידה של תשפ"א חייבת לכלול התייחסות לשכבות הגיל י' ויא' מתוך חשיבה על למידה רב שנתית, הלוקחת בחשבון את המציאות המורכבת של תרחישי למידה שונים.

בחטיבות ביניים עצמאיות ובחטיבות, שהן חלק מהסללה שש שנתית, הכיוון הוא לייצר תכנית למידה, שתסייע לתכנון הרב שנתי של רצף הלמידה לקראת הלימודים למגמות המוזיקה.

במסגרת ההערכה הבית ספרית אנו בעיצומו של תהליך מעבר למודל הוראה-למידה-הערכה, המציב בפני כולנו אתגר. על מנת להיענות לאתגר בצורה המיטבית נשים גם השנה דגש רב על למידת חקר, תלקיט ולמידה מבוססת פרויקטים-PBL בכנסים, בהשתלמויות, בימי עיון ובמפגשי הדרכה. ההערכה פנימית - 50% מאפשרת לכם המורים לקחת את תכנית הלימודים ולייצר פואמות חינוכיות, המותאמות לכם כמורים (בחירת חומרים ודרכי הוראה), וזאת מתוך התאמה מדויקת לצרכי התלמידים אותם אתם מלמדים. אנו סומכים עליכם ומעריכים אתכם כאנשי חינוך.

השינויים עליהם אנו שוקדים בתכנית החדשה אמורים לאפשר למוזיקה להיות מקור הידע והעניין עבור התלמידים. למוזיקה כוחות נסתרים החודרים לנפש האדם ועוזרים לארגן את הזיכרון. שינון היצירות המוזיקליות הופך את תהליך הלמידה משמעותי יותר עבור התלמידים, הם יבססו ויפנימו את הידע, בעיקר בהאזנה ליצירות והתבוננות בתווים. השינון יגרום לתלמיד להתייחד עם היצירה, ובאמצעים אלה יזכור טוב יותר את התכנים הנלמדים ויתרגל זאת ביתר הנאה, מה שיקרין על כל תהליכי הוראה למידה .

ההוראה ע"פ חומרי הלימוד שהפיקוח יצר תאפשר למידה רב ערוצית וכן דרכי הוראה מגוונות בימי שגרה ובחירום . ברצוני להודות לכם על העבודה הקשה וההירתמות לתהליך בחינת הברגרות החיצונית במתכונתה החדשה. התרשמתי עמוקות מהדאגה לתלמידיכם וממחויבות עמוקה להובילם להצלחות. זה לא מובן מאליו וראוי להערכה. לכולנו אותה מטרה. הצלחת תלמידיכם והצלחתכם להובילם לתהליך חינוכי וערכי משמעותי ולהישגים היא הצלחת הפיקוח על החינוך המוסיקלי.

בתקווה לימים טובים ובריאם

בצלאל קופרוסר – מפמ"ר מוזיקה

להלן פירוט התכנים בחוזר זה:

תוכן

- 4..... הודעות כלליות המזכירות הפדגוגית
- 4..... תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה
- 4..... לשמור על קשר: עדכון פרטים
- 4..... למידה מעמיקה ומשמעותית בתחום הדעת מוזיקה
- 5..... תכניות חידושים ומחשבות:
- 7..... מתווה תכנית הלימודים במוזיקה ואופני הערכה החל משנת תשפ"א
- 7..... מודל הלימודים במגמת המוזיקה:
- 7..... משימות הבגרות בחלוקה נושאים - חיצוני ו-בית ספרי
- 8..... תכנון למידה
- 8..... יחב"ס / יחידות הרחבה
- 9..... מסגרת השעות השנתית והסמטריאלית עבור מגמת המוזיקה – מינימום:
- 10..... בחינת בגרות מוזיקה במועד קיץ תשפ"א
- בחינת הבגרות הארצית: ככל שיתאפשר בהתאם להנחיות משרד הבריאות ובהתאם להנחיות אגף הבחינות. יש לקחת בחשבון שאנו נערכים למספר תרחישים: בחינת בגרות חיצונית, בחינת בגרות פנימית באישור מפמ"ר – במקרה זה יש לשמור תיעוד של תהליכי ההיבחנות לצרכי הערכה של התהליך ע"י משרד החינוך. אנו נדאג לעדכנכם ולסייע לכם ככל שתתקבלנה ההחלטות במשרד החינוך וכן לאפשר לכם תמיכה וסיוע, על מנת שתוכלו לקיים את הבחינה על הצד הטוב ביותר.
- 10..... בחינה מותאמת לבעלי לקויות למידה
- 10..... הטמעת מודל ההיבחנות החדש:
- 11..... רסיטל בגרות תשפ"א
- 11..... תקצוב מגמות המוזיקה
- 11..... השכלה כללית
- 12..... מעורבות אישית וחברתית
- 12..... מידע ואתרי שיתוף ברשת
- 12..... השתלמויות, כנסים וימי עיון במוזיקה
- 13..... קורס הכשרה לחונכי סטאז' בחינוך המוזיקלי
- 14..... שמרו את היום
- 14..... הצגת תוצרים במסגרת כינוסי הרכבים
- 15..... צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תשפ"א
- 15..... קישורים שימושיים:

הודעות כלליות המזכירות הפדגוגית

Head of Pedagogical Affairs

رئيس السكرتارية التربوية

תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה

תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון, חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תוכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות גיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי בעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים.

תיק תוכניות לימודים כולל את:

1. הידע הנדרש על פי תכנית הלימודים.
 2. המיומנויות המרכזיות בכל תחום דעת (קוגניטיביות, תוך אישיות ובין אישיות).
 3. הערכים המרכזיים בתחומי הדעת השונים.
- בנוסף התיק כולל מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית.
- התיק מהווה חלק ממהלך אסטרטגי לאומי רחב היקף, אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21.

[קישור לתיק תוכניות לימודים](#)

לשמור על קשר: עדכון פרטים

אנו רואים חשיבות רבה בעדכון שוטף של המערכת בפרטי כל בתי הספר, היקפי שעות, מספרי תלמידים והמורים למוזיקה המלמדים במגמה. לצורך כך נבנה ממשק נתונים אשר נשלח אליכם בדוא"ל, אותו אנו מבקשים למלא ע"פ ההנחיות. כמו כן אנו שואפים להנחיל שיח קבוע ונמשך של קהילת מורים באמצעות כנסים, מפגשי הדרכה אישיים וקבוצתיים, מפגשים וירטואליים, השתלמויות וימי עיון. כל התכתבות עם הפיקוח על הוראת המוזיקה תתבצע אך ורק באמצעות [הדואר האלקטרוני](#).

- נבקשכם להקפיד ולהשתמש רק בטפסים הרשמיים.

למידה מעמיקה ומשמעותית בתחום הדעת מוזיקה

במהלך השנים האחרונות אנו נערכים להכנסת ולהטמעת בגרות חיצונית במקצוע המוזיקה. לצורך כך פותחו חומרי לימוד, נערכו השתלמויות מורים ובוצעה הלימה בין היקף חומר הלימוד לבגרות לבין מספר שעות הלימוד על פני שלוש השנים. נמשיך את יישום הלמידה המשמעותית הלכה למעשה. אנו נערכ לכך בפיתוח מקצועי, שיתמקד הן בשיטות ההוראה- PBL ותלקיט- והן בשיטות הערכה. בשנים האחרונות משרד החינוך מוביל את התפיסה של למידה משמעותית. אנו רואים בכך חלון הזדמנויות לחולל שינוי מהותי, לסייע בעיצובו של בוגר חושב, ערכי ומשכיל ולזמן לתלמידים התנסויות פעילות וחוויתיות, פיתוח כישורי חשיבה מסדר גבוה, למידה שיתופית ועבודת צוות.

למידה משמעותית הינה תפיסת עולם. ככזו נשאף ליישמה בשנים הבאות באופן מודרג בשני חלקי הבחינה, הן בבחינה החיצונית (50%) והן בהערכה החלופית (50%).

תכניות חידושים ומחשבות:

בחודש מרץ האחרון, בעטיו של משבר הקורונה, חלו שינויים רבים, מפתיעים ומרחיקי לכת איתם נאלצנו להתמודד ולתת מענה מידי בכל תחום ותחום, הן בדרכי ההוראה והן באופן ההיבחנות. פעלנו כמיטב יכולתנו בתוך מגבלות הזמן, לעיתים אף כנגד כל הסיכויים.

בחודש ספטמבר הקרוב נצא לדרך לאחר התנסות, תובנות ומסקנות, ובעיקר ידע נרכש. תפקידנו להביא ידע זה אליכם צוותי ההוראה, לסייע ולתמוך בתהליך ככל שנדרש ובהתאם לתכתיבי הזמן.

בהתאם לכך, מובאים לפניכם עיקרי הנושאים ואופן ההוראה וההערכה. בהמשך חוזר זה תוצג טבלה מפורטת של התכנים, ההיקפים, כולל מיקוד לשנת הלימודים תשפ"א, ודרכי ההוראה המוצעות.

השאלות בתרבויות (תולדות היצירה המוזיקלית) (תבוססנה על שמיעת היצירות והתבוננות בפרטיטורה. אנו מבקשים להוביל למצב בו החוויה המוזיקלית - האזנה ליצירה, שפת המוזיקה וסמליה ומתוך כך התייודות עם היצירה - יובילו את התלמידים לביסוס תשובתם על הבנה מעמיקה של התופעות המוזיקליות השונות ולא רק על שליפה מהזיכרון (תכנית זו תחול על כלל שכבות הגיל, ייב בתשפ"א). לצורך כך נכתבת האנתולוגיה (אשר בימים אלו קרובה לכדי השלמה), הפונה לדרכי הוראה ולמידה בדרך זו. פיתחנו אמצעים [אודיו ויזואליים – סרטוני אנתולוגיה](#) על מנת לייצר פדגוגיה מיטבית, תרגול ועיצוב אוניברסאלי בלמידה הפונה לערוצי למידה שונים ומגוונים.

[דוגמאות לשאלות בהתבסס על האנתולוגיה](#)

החל מהשנה יש לרכוש את זכויות השימוש באנתולוגיה המקוונת – בעלות של 600 ש"ח לשנה למגמה. התשלום יוסדר באמצעות "קהילה מנגנת" ויאפשר לכלל תלמידי המגמה שימוש בחומרי האנתולוגיה.

- במתווה תכנית הלימודים ואופן ההערכה ביחידה הבית ספרית ניתן להוסיף תכנים ייחודיים בכפוף לקבלת אישור הפיקוח: **בחירת נושא** מתוך מגוון קיים ע"פ נטיית הלב של צוות המגמה, **המרת היחידה הבית ספרית ביחידה נוספת של הרכבי הביצוע** המושתתת על PBL וכיוצ"ב או בניית **תכנית בית ספרית עצמית**, שתאפשר ביטוי עצמי של המורים ומרכזי המגמות מתוך מתן מקום ליצירתיות ולדגשים שהמגמה מבקשת להוביל – כל האמור לעיל החל מכיתות י' בשנה"ל הקודמת, תשע"ט. בהמשך הטבלה ניתן לראות את יחידות הלימוד (50% פנימי) והאחוז שניתן לכל יחידה, לרבות הגמישות המאפשרת לרכז לחלק את היחידות ע"פ בחירתו (יש לכתוב בממשק את חלוקת היחידות ע"פ האחוזים שבחרה כל מגמה).

- במסגרת כוונתנו לעודד למידה חווייתית, לטפח למידה שמקשרת בין התוכן הלימודי לבין היבטים אישיותיים ואישיים, וכן מתוך רצון להיות רלבנטיים בחומרי הלימוד הנלמדים ולהתייחס לרב תרבותיות, הקיימת בחברה הישראלית, אנו ממשיכים בפיתוח והטמעה של יחידות התמחות לבחירה, שתהיינה חלק מהבחינה החיצונית ותחלפנה פרקים מתוך חומרי הבחינה הקיימים (יחידות ההתמחות של הג'ז והפופ רוק שכבר פותחו, לרבות חומרי לימוד. בנוסף אנו עובדים על פיתוח חומרי למידה ופיתוח מקצועי, על מנת שמורים יוכלו להתפתח בכיוונים אלו. כיום, יחידות ההתמחות הקיימות הן מוזיקה קלאסית אמנותית, ג'אז, ופופ/רוק. מטרתנו להוסיף התמחות בתחום **מוזיקה ערבית**. נעדכנכם בהמשך בהתקדמות התהליך.

- בינת השטח, "שטח מלמד את השטח" (רפלקציה חוזרת בעקבות השתלמות, תובנות ופיתוחים של רכזים ומורים), הגדלת מאגרי יחידות הוראה ורעיונות עבור המורים בנושאים שונים, כגון: האנתולוגיה, תאוריה, פיתוח שמיעה וכו'. שימוש ביישום my test box שפותח ע"י מט"ח בשילוב מספר מפמ"רים (הוצג לכם ביום העיון): היישום לשימוש המורים ללא עלות, מטרתו לעזור לכם המורים לבנות בחינה עתירת מדיה, שמדמה את בחינת הבגרות, כך שתהיה הלימה בין תהליכי הלמידה ותהליכי ההיבחנות. יישום זה נמצא ברשת והוא מאפשרת עבודה שיתופית של כלל המורים למוזיקה במגמות. הצעה יעילה ללמידת עמיתים, שיתוף ידע והרחבת מעגל השאלות והשיח סביב דרכי היבחנות. [למידע נוסף והדרכה לחצו כאן](#).

- **הרכבי נגינה בזמן קורנה -** אנו מודעים לבעיה של נגינה בהרכב והדרכת הרכבים באופן מקוון. בכל מקרה יש לקיים הרכבי נגינה ושירה ולהיערך לשתי אפשרויות (הנגינה והשירה בהרכב הינן חלק מתכנית הלימודים, ויש לוודא שאכן היא תתקיים. הביצוע בהרכב מאפשר לשמור על חוסנו הרוחני של התלמיד ומאפשר לשמור אתו על קשר ולתחזק את התחום המעשי – ביצוע:
אפשרות מס' 1 - לזמנים בהם ההנחיות של המשרד מאפשרות נגינה בהרכבים במפגשים של פנים אל פנים – מפגש פיזי.

אפשרות מס' 2 - לתקופה בה אנו עובדים בצורה מקוונת עם התלמידים על עיבודים ועושים עריכת וידאו ואודיו לתוצרים של ההרכב. [סרטון דוגמא](#).

בתחילת שנת הלימודים נקיים הדרכה מקוונת אשר תעסוק בהקלטה ועריכה באמצעות המחשב הביתי וכן עריכת וידאו רב משתתפים – מדריכים: יעל טאוב ויורם אילן.

- **חוברת תרגול בהרמוניה (כתב וערך: גיל עברון) –** החוברת נכתבה על מנת לשמש מתווה מובנה של תרגול עבור תלמידי מוזיקה, בפרט במגמות מוזיקה בבתי ספר תיכוניים. החוברת מושתתת על תרגול מקיף של ארבעה סוגי תרגילים: ניתוח תרגילי כורל, ניתוח יצירות, הירמון בס והירמון סופרן. ניתוח היצירות מופיע בסוף כל פרק והוא חשוב ביותר, מפני שהתלמיד חייב להיות חשוף למוזיקה 'אמיתית' ולא רק לתרגילים. רצוי שהתלמיד יקשר תופעות בהרמוניה לשירים וליצירות כדי להשתכנע שהחוקים לא קיימים רק לשם החוקים עצמם. הדוגמאות נבחרו בקפידה רבה, כך שלא יכילו נושאים שלא נלמדו קודם לכן מבחינה כרונולוגית. מצורפים גם קישורי QR לקבצי קול וקישורים ליוטיוב, כדי לאפשר גישה נוחה לתלמיד וכדי למנוע ביצועים בעייתיים או הקלטות לא טובות. הדוגמאות הן בעיקר מהסגנון הקלאסי, אך יש גם דוגמאות משירים עבריים, מפני שחשוב להראות ששפת ההרמוניה המסורתית מצויה גם בסגנונות המצויים סביבנו מלבד המוזיקה הקלאסית. רוב המוזיקה האמנותית מוצגת כרדוקציה לפסנתר, כדי לאפשר לתלמיד להתמקד בניתוח הרמוני בהיר יחסית מאשר להתמודד עם מיסוך של כלים נוספים בזמנית. נושאי התרגול חולקו לשתי חוברות: יחידת בסיס (הכוללת אקורדים דיאטוניים) ויחידת התמחות (הכוללת דומיננטות שניוניות, אקורדים כרומטיים, צלילים זרים, ומודולציות). יחידת הבסיס משותפת לכלל המגמות, ויחידת ההתמחות תתאים בעיקר למתמחות בסגנון הקלאסי, אך לא רק. החוברות מאושרות על ידי האגף לאישור ספרי לימוד של משה"ח. האגף אישר כתיבה בחוברות לצורך התרגול, כך שהן לשימוש חד פעמי, כמתבקש בחוברת תרגול מעין זו.
ניתן לרכוש את החוברות במסגרת "תכנית השאלת ספרים".

- הרחבת היקף לימודי מוזיקה בחטיבות הביניים כמענה על הצורך של תלמידים ללימודי מוזיקה, על הצורך בשיפור האקלים החינוכי בית ספרי וכמענה על הצורך של המערכת באיתור תלמידים. קיום הרכבי ביצוע, לימודי תאוריה והאזנה על מנת להכין את התלמידים טוב יותר ללימודי המוזיקה במגמה ויצירת רצף ספיראלי בלימודי המוזיקה. גם השנה יקצה הפיקוח ל-60 מגמות 360 שעות עבור לימודי מוזיקה בחטיבות – 6 ש"ש לכל חטיבה מול התחייבות להוסיף 4 ש"ש. תבחינים לתכנית לימודי מוזיקה בחטיבת הביניים – [קראו כאן](#).
התוכנית מבוססת על "התוכנית החברתית החדשה - אמנויות מעצבות חברה" לחטיבות הביניים מטעם האגף לאמנויות – תכנית המקדמת לימוד אמנויות בדגש על פרויקטים קבוצתיים וחברתיים בלמידה סמסטריאלית ובחתך רב גילי. היחידות בתחום המוזיקה עוסקות ב"שירת המונים" וביצירת "פסקול ישראלי". מדובר בהזדמנות ייחודית לחשוף תלמידים לנושאים עכשוויים בתחום. כל הפרטים [בקישור כאן](#).

[הפניה לסרטוני הדרכה לשירת המונים ופס קול מתוך השידורים הלאומיים – חלק א', חלק ב'](#)

- הכנסת הכתבות מקצב למבחן המקוון - גם השנה נעביר במהלך שנת הלימודים תרגילים לדוגמה, שישקפו את רמת הדרישות לבחינה. החל מהשנה כתיבת הכתבות בבחינה תיעשה באמצעות MuseScore.
- אנו שבים ומדגישים את חשיבות טיפוח הקשר בין מגמות המוזיקה ובין הקונסרבטוריונים / מרכזי המוזיקה ביישוב, ונפעל במשותף להעמיקו, [להלן מסמך ההסדרה בין מגמות מוזיקה לקונסרבטוריונים](#).

מתווה תכנית הלימודים במוזיקה ואופני הערכה החל משנת תשפ"א

מודל הלימודים במגמת המוזיקה:

נושאי הלימוד, הן בליבה והן בהתמחות, מתחלקים בין בחינה ארצית חיצונית ומשימות בית ספריות. בטבלה הראשונה מפורטים בכלליות הנושאים הנדרשים בכל אחד משני חלקים אלו:

משימות להערכה בית ספריות (יחב"ס)	בחינה חיצונית
50%	50%
- תורת המוזיקה התמחות 5%	- תורת המוזיקה (+פ"ש) ליבה 15%
- פיתוח שמיעה 8%	- תולדות היצירה המוזיקלית ליבה 12.5%
- תולדות היצירה המוזיקלית התמחות 10%	- תורת המוזיקה התמחות 15%
- ביצוע 17%	- תולדות היצירה המוזיקלית התמחות 7.5%
- הרחבה לבחירת הרכז 10%	

יודגש כי מתוך המשימות הבית ספריות ייבחרו נושאים אשר יוערכו בהתאם למתודות ההערכה החלופית (תלקיט, PBL, חקר וכו'). על הרכזים למלא מחוונים עבור נושאים אלו על מנת לשקף פעילות זו וליצור סטנדרטיזציה במתן ציון הבגרות.

משימות הבגרות בחלוקה נושאת - חיצוני ו-בית ספרי

תקופת הקורונה זימנה לכולנו אתגרים חדשים ובלתי צפויים ואיתם הפתעות ואילוצים, שדרשו מאתנו חשיבה אחרת, יציאה מאזור הנוחות והתנסות בכלים דיגיטליים שמסייעים בלמידה מרחוק. תקופה זו מתאפיינת בשיתוף של חומרים רבים והצטברות מאגר עצום של חומרי לימוד: שיעורים מקוונים בפורמטים שונים, סרטונים, משחקים מוזיקליים ועוד. אל כל אלה מצטרפים שיעורי מוזיקה רבים שצולמו במערכת.

צוותי הפיקוח השונים ריכזו עבורכם בטבלה:

[לחצו כאן לכניסה לטבלה המפורטת](#), כולל מיקוד נושאי הלימוד והערכות להוראה בזמן קורונה

הטבלה כוללת:

1. התייחסות לתוכן הנלמד ומיקוד הלמידה.
2. התייחסות לתכנון ההוראה (במיוחד לזמן בו מורים יצטרכו ללמד באופן מקוון).
3. התייחסות לדרכי הוראה – למידה (רעיונות לכלי הוראה באופן שישיע בהתאמת כלי הוראה ספציפיים לנושאי הוראה ספציפיים).
4. רעיונות לדרכי הערכה.
5. דרכים והמלצות על פיתוח מקצועי והעמקת הידע (השתלמויות נקודתיות והשתלמויות לאורך השנה בדגש על הוראה מיטבית מקוונת בשיטות שונות והיברידיות).

מעבר לכך מצורפים בדף ההנחיות להוראה והתמודדות עם תקופת הקורונה:

- [קישור לפיתוח מקצועי ארצי שהתקיים בחודש מאי ובו רעיונות רבים להוראה מקוונת](#)
 - קטלוג כולל סרטוני הדרכה לכל הכלים, משחקים אינטראקטיביים, פודקאסטים ומאגר סרטונים, שיעזרו לכם המורים בבניית שיעורים אינטראקטיביים ושילובם בהוראה ובלמידה מרחוק.
- [קישור לכלים הטכנולוגיים לשילוב בהוראה](#)

תכנון למידה

אוסף חומרים בזמן הקורונה – גוגל קלאסרום של מגמות המוזיקה

היכנסו ל-Google Classroom – מגמות מוזיקה – מרחב שיתופי והקלידו את קוד הכיתה 2jsdsqz

[מערכת השידורים הלאומית + מצגות נלוות לשעורים](#)

יחב"ס / יחידות הרחבה

יחידה בית ספרית/יחידות הרחבה לבחירת הרכז **בית ספרי - התמחות.**

- א. חלק מהמשימות הבית ספריות, שאינן משימות ביצוע נבחרות ע"י מרכזי המגמות בהתאם לאופיה של המגמה ואמורות להילמד בשיטות הערכה חלופית (תלקיט, PBL, חקר וכו'), ובכלל זה גם דרכי הערכתן. בדומה לכל יחידה בית ספרית, גם יחידה זו תוערך ותימסר בכפוף למחונן ברור ובהיר.
- ב. גיבוש וניסוח תכנית הלימודים ביחב"ס, הוראתה, בחינתה והערכתה הינה בידי רכז המגמה וצוות המורים באופן בלעדי, ובלבד שהיחב"ס עברה ייעוץ ואישור מקדים של הפיקוח המוזיקלי.
- ג. מגוון הנושאים ותחומי הדעת האפשריים ביחידה זו הינו אין סופי כמעט, וזו הזדמנות עבור רכז המגמה ל"חלקת אלוהים" המשקפת את תחומי התמחותו הייחודיים מחד ופרופיל התלמידים במגמה ומגבלותיה / חוזקותיה מאידך.
- ד. יחידה זו יכולה להיות הרחבה והעמקה (מסורתיים) של נושאי תורת המוזיקה או תולדות המוזיקה או נושא ייחודי המאפשר הרחבת אופקים נוספת. יחידה זו יכולה לכלול גם 10% להערכת הרכז (ראה טבלה בתחילת המסמך).
- ה. על הרכזים למלא מחוונים שישקפו את אופן הערכה של היחב"ס על מנת לשקף וליצור סטנדרטיזציה במתן ציון הבגרות.

מסגרת השעות השנתית והסמסטריאלית עבור מגמת המוזיקה – מינימום:

ש"ש	כיתה י"ב	ש"ש	כיתה י"א	ש"ש	כיתה י'
2	תורת המוזיקה	2	תורת המוזיקה	2	תורת המוזיקה
2	תרבויות המוזיקה	2	תרבויות המוזיקה	2	תרבויות המוזיקה
1	נושא בית ספרי	1	נושא בית ספרי	1	נושא בית ספרי
2	הרכבי ביצוע *	2	הרכבי ביצוע *	2	הרכבי ביצוע *
1	שיעור נגינה *	1	שיעור נגינה *	1	שיעור נגינה *
1	שיעור ליווי *	1	שיעור ליווי *	1	שיעור ליווי *
2	עבודה עיונית נלווית לביצוע *	2	עבודה עיונית נלווית לביצוע *	2	עבודה עיונית נלווית לביצוע *
11		11		11	סה"כ

* יתקיימו במגמה או בקמפוס מקביל במידה וקיים

למרות זאת יש להקפיד על כמה עקרונות יסוד:

- הרכבי ביצוע יינתנו משך כל שנות הלימוד, ניתן לפצל שעות אלו בין המגמה לבין הקמפוס המקביל.
- במגמות גדולות: בנושא הבית ספרי ניתן לפצל את קבוצת הלימדה - מינימום שעה שבועית אחת לתלמיד בנושא הבית ספרי.
- אנו מבקשים לרענן ולהזכיר כי על כל תלמיד המתקבל למגמה חלה חובת למידת נגינה/שירה אישית במהלך שנתיים, לפחות, טרם כניסתו למגמה.
- מודגש בזאת כי כל תלמיד במגמה נדרש ללימוד נגינה אינדיבידואלית במשך כל שנות הלימוד במגמה.
- משך הזמן המומלץ ליחידות הליבה הינו 3 סמסטרים.

בחינת בגרות מוזיקה במועד קיץ תשפ"א

בחינת הבגרות הארצית:

ככל שיתאפשר בהתאם להנחיות משרד הבריאות ובהתאם להנחיות אגף הבחינות. יש לקחת בחשבון שאנו נערכים למספר תרחישים: בחינת בגרות חיצונית, בחינת בגרות פנימית באישור מפמ"ר – במקרה זה יש לשמור תיעוד של תהליכי ההיבחנות לצרכי הערכה של התהליך ע"י משרד החינוך. אנו נדאג לעדכנכם ולסייע לכם ככל שתתקבלנה ההחלטות במשרד החינוך וכן לאפשר לכם תמיכה וסיוע, על מנת שתוכלו לקיים את הבחינה על הצד הטוב ביותר. ע"פ המתוכנן בחינת הבגרות בקיץ תשפ"א תהיה בחינת בגרות ארצית אחידה ובמועד אחד לכלל תלמידי מגמות המוזיקה בישראל. בחינה זו תהיה בפורמט מקוון באמצעים טכנולוגיים המפותחים במט"ח.

בחינת הבגרות תיכתב בשתי גרסאות (גרסת נייר וגרסה מקוונת), על כל המורכבות והמגבלות שבכך.

בחינת הבגרות הארצית תהיה בהיקף של 50% ותכיל שלושה שאלונים:

- שאלון ליבה תורת המוזיקה.
- שאלון ליבה תולדות היצירה המוזיקלית
- שאלון יחידת ההתמחות (מוזיקה קלאסית / ג'אז, פופ-רוק)
- כל הנושאים המפורטים בתכנית, כולל הכתבת מקצב.
- מבוסס על הנושאים המרכזיים אשר נלמדו באמצעות האנתולוגיה בתוספת דוגמאות תווים וקטעי שמע.
- מבוסס על הנושאים המרכזיים אשר נלמדו באמצעות האנתולוגיה בתוספת דוגמאות תווים וקטעי שמע וכן כל נושאי תורת המוזיקה, כולל הכתבת מקצב.

היקף הזמן יהיה 60 דקות עבור כל שאלון, ובסך הכול שלוש שעות עבור הבחינה כולה.

בחינה מותאמת לבעלי לקויות למידה

מתוקף היותה של שפת המוזיקה וסמליה ייחודיים נדרשת היערכות מיוחדת לקיום בחינה מותאמת. בתחילת שנת תשפ"א הפיקוח יגבש מסמך בעניין התאמות לבחינת הבגרות לתלמידים לקווי למידה על כל הרצף. מסמך זה יופץ למגמות עד לתחילת חודש נובמבר 2020.

הטמעת מודל ההיבחנות החדש:

היערכות לבחינת הבגרות הארצית תעשה בכמה מישורים כמפורט:

- הסתגלות למודל ההיבחנות המקוון הן ברמת אחראי התקשוב הבית ספרי והן ברמת ההסתגלות האוריינית של כל תלמיד ותלמיד.
- בחינת תרגול אחת ובחינת הדמיה ארצית.
- העברת חומרי למידה, כולל שאלות לדוגמא.
- כתיבת חומרי למידה משותפים: My test box - חומרים שיועלו ע"י הפיקוח וחומרים שייכתבו ע"י הרכזים – [קישור לסרט הדרכה](#)
- אנתולוגיה מוזיקה קלאסית – במהלך המחצית הראשונה של שנת הלימודים תשפ"א יעשה מאמץ להשלים את ספר האנתולוגיה אשר ילווה בדגמי הוראה דיגיטליים עדכניים ורלוונטיים.

כאמור, ככל שהנחיות משרד הבריאות והנחיות האגף לבחינות יאפשרו בחינת הבגרות בתשפ"א תהיה בחינה ארצית חיצונית ותיבדק ע"י מערכים חיצוניים. עדכונים שוטפים על אופן ההיבחנות יינתנו במהלך השנה. באחריות מרכז/ות המגמות והמרכזים הפדגוגיים בבתי"ס לדווח את ציוני ההערכה הפנימית והציון השנתי.

במהלך שנת תשפ"א יהיה על מורי תורת המוזיקה להמשיך לעבוד עם כל תלמידי במגמה על תכנת התיזוי MuseScore לקראת שימוש בה בבחינה המקוונת בתשפ"א.

רסיטל בגרות תשפ"א

[פרטים ונהלים לרסיטל חיצוני בהיקף של 5 יח"ל בלבד - חוזר מפמ"ר לעניין הרסיטלים](#)

[מאגר יצירות לכלים השונים ע"פ תקופות – קלאסי](#)

[מאגר יצירות מומלצות לרסיטל בסגנון ג'אז](#)

[מחונני הערכה של בוחני הרסיטל והסבר על מהלך בחינת הרסיטל - קלאסי](#)

[מחונני הערכה של בוחני הרסיטל והסבר על מהלך בחינת הרסיטל – ג'אז](#)

[סרטוני הסברה לרסיטל שירה בתחום ג'אז, פופ ורוק](#)

[עבודות רסיטל לדוגמא](#)

תחרות מצטייני הרסיטלים לשנת תשפ"א בתחום הקלאסי והג'אז בהתאם להתפרצות נגיף הקורונה

תקצוב מגמות המוזיקה

תקצוב מגמות המוזיקה בתשפ"א יהיה בהתאם לתקצוב החדש, אשר אושר כבר בשנת הלימודים תשע"ז. התקצוב ייקבע בהתאם למספר התלמידים הלומדים במגמת המוזיקה ויעמוד על 0.34 ש"ש לכל תלמיד במגמה. התקצוב יועבר בהתאם לדיווח מרכז/ת המגמה והנהלת ביה"ס בטופס "ממשק נתוני מגמת המוזיקה". במהלך תחילת שנת הלימודים יישלח אליכם הממשק למילוי ועדכון.

השכלה כללית

עפ"י מדיניות משרד החינוך החל משנה"ל תשע"ה תחול בחטיבה העליונה חובת למידת מקצועות להשכלה כללית – חובת למידה, אשר מהווה תנאי לזכאות לתעודת בגרות. יוזמה זו פותחת בפנינו חלון הזדמנויות ייחודי להעניק שיעורי העשרה במוזיקה לתלמידי החטיבה העליונה, ובכך ליצור אצל התלמידים עניין וסקרנות להכרת תחומי מוזיקה שונים, שיהוו תשתית תרבותית, אמנותית ובנוסף יקרבו אותם לחבריהם במגמות המוזיקה.

מעורבות אישית וחברתית

תחום המוזיקה מטבעו הוא תחום המתקיים מתוך דיאלוג הדדי עם חברה וקהילה. מורים למוזיקה הם מובילי דרך בעשייה חברתית וקהילתית, והתלמידים משתתפים במהלך השנה באירועים קהילתיים רבים הן בביה"ס והן ביישוב.

- התלמידים הלומדים בקונסרבטוריונים יקבלו הכרה על פעילותם והופעותיהם הקהילתיות – תגמול של 30 שעות.
- החל משנת תשע"ז הוכרו תכניות נוספות בנושא מעורבות חברתית למגמות המוזיקה – [לפרטים לחץ כאן](#)

מידע ואתרי שיתוף ברשת

נושא הפדגוגיה- הדיגיטלית הינו תחום משמעותי ההולך ומתרחב בהובלת המזכירות הפדגוגית בכל תחומי הדעת. אנו מברכים על הכלים הדיגיטליים, שמאפשרים לנו לפתח מאגרי ידע ולהעמידם לרשות המורים במספר מוקדים: [פורטל התוכן של המזכירות הפדגוגית](#), [אתר מפמ"ר מוזיקה](#). מאגרים אלה ימשיכו להתפתח ולהתרחב גם בתשפ"א. בשנה הקרובה תיפתח גם [סביבה מקוונת בנושא "למידה מבוססת פרויקטים" במוזיקה](#), שתציע מקורות מידע, דרכי הוראה, למידה והערכה וכן [סרטוני הרמוניה](#) ללימודי הרמוניה ביחידת הליבה. [וסרטוני היצירות המוזיקליות של תולדות היצירה המוזיקלית \(אנתולוגיה\)](#). סרטנים בנושאי תורת המוזיקה ותולדות היצירה המוזיקלית - [קישור לשידורים הלאומיים](#)

השתלמויות, כנסים וימי עיון במוזיקה

1. השתלמות מקוונת – תיווי דיגיטלי
2. השתלמות ג'אז / פופ-רוק
3. השתלמות מקוונת בנושא האנתולוגיה
4. השתלמות בבית יציב
5. השתלמות בתחום ההערכה החלופית

חובה על כל מגמה לוודא שלפחות נציג אחד עבר השתלמויות בהערכה חלופית. נושא זה ייבדק באמצעות מילוי הפרטים בממשק והשוואתם עם רשומות הפיקוח.

מועדי השתלמויות יפורסמו באמצעות הדוא"ל בכפוף לאישור התקציבי והנחיות בעקבות התפרצות נגיף הקורונה

יושם דגש ויוקדש זמן לדרכי ההוראה מקוונות ומיטביות של נושאי ההשתלמות (היעד הוא לאפשר בהשתלמויות למורים כלים מקוונים שיאפשרו להם ללמד את התכנים המועברים בהשתלמות באופן מקוון ואיכותי).

קורס הכשרה לחונכי סטאז' בחינוך המוזיקלי

לתהליכי החונכות והליווי של מתמחי הוראה ועו"ה חדשים השפעה מכרעת על עיצוב זהותם המקצועית והשתלבותם במערכת. החונך לוקח חלק משמעותי בתהליך ההערכה של המתמחה בשנת הסטאז'. הקורס נועד להכשיר מורי מוזיקה וותיקים ומנוסים, שהינם בעלי אוריינטציה להדרכה, לתפקיד החונך והמלווה של מתמחים בחינוך המוזיקלי. התגמול עבור תפקיד החונך יינתן כחלק מן השכר המשולב, וכמו כן, ההכשרה לתפקיד תהווה תנאי לעיסוק בו.

גם בשנה"ל תשפ"א יפתחו קורסי הכשרה לחונכי סטאז' בחינוך המוזיקלי. הרישום לקורס מותנה באישור המדריך המרכז הארצי והפניית המורה המועמד למרכזת הקורס.

לפרטים על קורס הכשרה בתשפ"א לחצו כאן

רק חונכים בפועל בלבד רשאים להצטרף לקורס הכשרה המוכר לקידום מקצועי בהתאם לדרגתם:

- חונך - קורס בסיס 30 ש"ש. חונכי סטאז' חדשים חייבים בקורס זה.
- חונך מומחה - קורס 30 ש"ש.
- חונך בכיר - קורס 30 ש"ש.

משנת תשע"ט התגמול הוסדר גם ברפורמת "עוז לתמורה".

התגמול מהווה חלק מהשכר הפנסיוני בהתאם ליחס הבא:

- מתמחה אחד 2.4% גמול מהשכר המשולב
- 2 מתמחים 4.8% מהשכר המשולב
- 3 מתמחים 7.2% מהשכר המשולב

מורים המבקשים לחונך מתמחים בשנה"ל תשפ"א:

1. יש לוודא קיום התנאים הנדרשים למילוי תפקיד חונך המופיעים בחוזר מנכ"ל (5.2.9) - ראו [כאן](#)

* שימו לב - לסעיף ב' קיימת החרגה באמוניות

2. טרם צונת מתמחה - יש להרשם [כאן](#)

3. צונת אליכם מתמחה - יש להרשם [כאן](#)

4. מוזמנים להיכנס לאתר אגף הסטאז' - [כאן](#)

5. להדרכה והסבר בנושא חונכי סטאז' היכנסו [לאתר מפמ"ר מוזיקה](#)

שמרו את היום

להלן פירוט מועדי אירועים מרכזיים בשנת הלימודים:

- 17/12/2020 - חופשת חנוכה - יום עיון למורות ומורי מגמות המוזיקה.
- ינואר 2021 - בחינת תרגול במבנה בחינת הבגרות.
- 25/01/2021 - יום מגמות ארצי בתזמורת הפילהרמונית הישראלית. בהתאם להנחיות המשרד ומגבלות נגיף הקורונה.
- פברואר 2021 - אפריל 2021 - כנסי הרכבי מגמות בהתאם להנחיות המשרד ומגבלות נגיף הקורונה.
- מרץ-אפר' 2020 - בחינת הדמיה – תאריך יתקבל מאגף הבחינות. בהתאם להנחיות המשרד ומגבלות נגיף הקורונה.
- מאי-יולי 2021 - בחינת הבגרות המתוקשבת (בהתאם למצב ולהנחיות).
- 06/07/2021 - יום עיון רכזי מגמות.

הצגת תוצרים במסגרת כינוסי הרכבים

גם השנה בכוונתנו לשתף פעולה עם אקו"ם לשם קיום כנסי הרכבים ייחודיים וחוויתיים במשכן "בית היוצר". הכנסים יכללו הופעות הרכבי מגמות וכן מפגשים עם אומנים ידועי שם מתחומים שונים התואמים את מאפייני כל כנס. בסיכום הכנסים ייבחרו מס' הרכבים להשתתף בערב הצגת "עבודות נבחרות" במרכז אלמא לאמנויות במסגרת כנס האמנויות ותחרויות המצטיינים השנתיות. בהתאם להנחיות המשרד ומגבלות נגיף הקורונה.

צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תשפ"א

שם	תפקיד	טלפון נייד	מייל
בצלאל קופרווסר	מפמ"ר מוזיקה	050-3199367	betsaleku@education.gov.il
איילה רייכרט	ממונה על ת"ל ומפקחת על המוזיקה ממ"ד	050-6282468	ayalare2@education.gov.il
ד"ר תייסיר חדאד	מפקח על המוזיקה והאמנויות במגזר הערבי	050-6282878	taissirha@education.gov.il
רן נחום	מדריך מרכז ארצי	054-5632167	ran.nachum@gmail.com
נועם יעקובי	מדריך ארצי – קונסרבטוריונים, מודל מוזיקלי יישובי, נושאים דיגיטליים מקוונים	052-2805628	y-noam@bezeqint.net

צוות הפיקוח שמח ללוות אתכם במסגרת פגישות אישיות, מחוזיות והשתלמויות

קישורים שימושיים:

- [קישור לעלונים – "בצליל מקוון"](#)
- [שירה קהילתית ברוח ה"קולולם", כולל עיבודים, פסי קול ועיבודים לתזמורות וביג בנדים של השירים שיש להם עיבוד לשירת המונים](#)
- [הפניה לסרטוני הדרכה לשירת המונים ופס קול מתוך השידורים הלאומיים – חלק א', חלק ב' שרים במקהלה](#)

בברכה,

בצלאל קופרווסר
מנהל תחום דעת מוזיקה
צוות הפיקוח על הוראת המוזיקה